

Hova születünk?

Szociális, életviteli és környezeti kompetenciák

11. évfolyam

Programcsomag:
Felkészülés a felnőtt szerepekre

A modul szerzői:

Sallai Éva és Szekszárdi Júlia

Címlapkép: szkb211_01_00

MODULLEÍRÁS

Ajánlott korosztály	16-17 évesek
Ajánlott időkeret	3 × 45 perc
A modul közvetlen célja	A társadalmi egyenlőtlenségek és kulturális különbségek iránti érzékenység fejlesztése. A család szerepének felismerése az identitás értelmezése, kialakulása szempontjából. A szociokulturális jellemzők hatásának felismerése a családok hétköznapi életében, a gyerekek fejlődésében, a mik vagyunk és hová megyünk kérdésre való válaszkeresésben. Az interkulturalitás jelentősége napjainkban.
A modul témái, tartalma	Témák: Identitás: önismeret, család, családtörténet, viselkedés, hagyomány, magyarságtudat; kapcsolatok: tolerancia; társadalom: iskola, kisebbség, szociális problémák, esélyegyenlőtlenség; életmód: életminőség, érzelmek; kultúra: multikulturalitás, interkulturalitás, generációk. Tartalom: A tanulók kiscsoportokban saját és fiktív családtörténetek segítségével dolgozzák föl a családokra jellemző társadalmi és kulturális különbségek különböző életmódban, gondolkodásban megjelenő megnyilvánulási formáit. A családi mintakövetés és az attól való eltérés is lehetséges. A csoport játéktapasztalatától függően dramatikus megjelenítésekre is lehetőséget biztosítunk.
Megelőző tapasztalat	Saját egyéni élettapasztalat, olvasmányok, filmek irodalmi alkotások
Ajánlott továbbhaladási irány	A család jelentősége az identitás kialakulásában, interkulturális kommunikáció
A kompetenciafejlesztés fókuszai	Önismerettel összefüggő kompetenciák: érzelmek tudatossága, identitás Önszabályozás: érzelmek kezelése, felelősségvállalás, tolerancia A szociális kompetenciákhoz szükséges kognitív készségek: információfeldolgozás, kritikai gondolkodás, kreativitás, nyitottság, rugalmasság Társas kompetenciák: empátia
Kapcsolódási pontok	A NAT-hoz: Ember a társadalomban (kritikai gondolkodás) Tantárgyakhoz: osztályfőnöki óra, történelem, társadalomismeret Modulokhoz: 13–14 évesek: Koldus és királyfi (szka207_24) 16–17 évesek: A család funkciói (szkb211_02) Ünnepek, rítusok (szkb211_03) 17–18 évesek: A családi élet ciklusai (szkb212_01). Örömeik és veszteségek a családban (szkb212_02), szkb212_03 Családi szerepek
Támogatórendszer	Boreczky Ágnes: <i>A szimbolikus család</i> . Gondolat Kiadó. Budapest, 2004

Módszertani ajánlás

A 3 órás program célja, hogy a diákok foglalkozzanak a családok szociokulturális hátterével, tudatosodjon bennük a társadalmi egyenlőtlenségek és a kulturális különbségek hatása. Ismerjék föl, hogy milyen sokféleképpen élnek a családok valóságban és ahhoz, hogy a formális helyzetekben a kapcsolataink harmonikusak legyenek, szükség van a szociális érzékenységre, elfogadásra az interkulturális szemléletmód megjelenésére a viselkedésünkben. Ez a három óra alkalmat nyújt a diákoknak arra is, hogy a saját családi kultúrájukon elgondolkozzanak. Lássák, hogy a család milyen fontos szerepet játszik abban, hogy milyen értékeket követünk, milyen célokat fogalmazunk meg önmagunk számára.

A téma feldolgozásához szerencsés az 1+2 óra biztosítása. A csoport nagyságától függően lehet változtatni a feladatokhoz használt történetek mennyiségét. A terem berendezését úgy alakítsák ki, hogy alkalmas legyen a kiscsoportok elkülönült munkájára. Illetve az „Egy lépés előre” gyakorlathoz szükség van egy nagyobb térre, ahol 10 diák elfér egymás mellett. Jó idő esetén, és ha a zavartalan munka biztosított alkalmas hely a gyakorlathoz az udvar, vagy a folyosó is.

A programelemek kiválasztásánál a pedagógusok figyeljenek a csoport jellemzőire. Abban a csoportban, ahol kapcsolati problémák vannak, vagy az iskolához való viszony nem segíti a személyességet, abban az esetben a fiktív történetekkel való munkát javasoljuk (B variáns). Csak ott dolgozzunk a saját család jellemzőivel, ahol nincs a diákokban ellenállás a sajátélményű munkával szemben (A variáns). A személyes információk kezelésének szabályaira hívjuk föl a tanulók figyelmét.

A modul megvalósítása során a tanulók saját élményeikkel, gondolataikkal, érzéseikkel dolgoznak. A pedagógus adjon pozitív visszajelzéseket, az aktivitásra, az együttműködésre, egymás segítésére, vagy a nyelvi megformálás ügyességére. Ha nehezen alakul a munkafolyamat, azt is nevezze meg, és érdeklődjön az okáról. A pedagógus biztathatja a tanulókat, hogy mondjanak véleményt a téma közös feldolgozásáról, fogalmazzák meg, mire lenne szükség, hogy még termékenyebb beszélgetések alakuljanak ki az osztályban.

A modul mellékletei

Tanári mellékletek

P1 – Fogalomlista

P2 – Instrukció a strukturált gyakorlathoz

P3 – Háttérolvasmány

Diákmellékletek

- D1 – Szempontsor – valamennyi tanulónak szükséges.
- D2 – Életrajzi részletek – valamennyi tanulónak szükséges.
- D3 – Interjúkérdések – valamennyi tanulónak szükséges.
- D4 – Történetek – minden csoportnak a saját története kell. Két-két példány szükséges.
- D5 – Táblázat – a csoportok számának megfelelő példányszám szükséges.
- D6 – Szerepkártya (11 fajta) – 1-1 példány szükséges.
- D7 – Állítások – külön papírcsíkokon. Egy példány szükséges.
- D8 – Történetek – 1-1 példány szükséges.